

Må ha et klart forhold til industrien

– Det er viktig å ha klare regler på forholdet til legemiddelindustrien, og Legeforeningen må markedsføre disse. Dere bør også ha et organ som kan ta tvilstilfeller, mener Eva Joly.

Joly var også opptatt av at leger må avslå tilbud om turer fra industrien, da hun holdt et foredrag under det årlige seminaret om spesialistutdanningen for leger. Spesialråden understreket at hvis leger har ukritisk tillit til legemiddelindustrien, så er det ikke til det felles beste.

– Det gjelder å ikke ta imot turer. Du kan gjerne høre på den unge, vakre kvinnen fra legemiddelfirmaet som oppsøker deg på kontoret, men vær kritisk. Det er tross alt bedre at det kommer noen til legene, det offentlige vil ikke kunne fange opp alle, sa hun.

«Man kan ikke stole blindt på at informasjonen er objektiv.»

En av de tilstedeværende viste til at Legeforeningen allerede har regler på dette. Foreningen undertegnet en avtale med Legemiddelindustriforeningen i 2004. I avtalen heter det at kontakten mellom leger og industri skal gjøres på en troverdig, tillitvekkende og transparent måte. Samarbeid skal skje i former som ikke skaper avhengighetsforhold, og holdningen til samhandling skal baseres på faglige, etiske og rettslige vurderinger.

– Kontakten med indu-

strien kan bli et imageproblem. Folk kan tro at det er mye som ikke tåler dagens lys. Hvordan skal vi få troverdighet? spurte den tilstedeværende.

Jolys råd var å ha slike klare regler på forholdet til industrien og et organ som kan ta seg av tvilstilfeller. På spørsmål om hvordan det ville stille seg å dra på kurs hos en utstyrproducent for å lære å bruke et nytt, innkjøpt apparat, understreket hun at det var utilbørlige reiser hun frarådet.

– Leger tåler ikke å bli mistenkeliggjort. Pasienten må vite at han eller hun blir anbef-

falt den medisinen som er best for vedkommende. Men i de fleste tilfeller tror jeg vi vet godt hvor grensene går, og hva som er galt, sa hun.

Sjekk flere kilder

Selv om spesialråden mente man skulle være kritisk til legemiddelindustriens agenter, hevdet hun at de også kunne ha en funksjon. Hun fortalte om en eldre lege i landsbyen i Frankrike hvor hun bodde, som aldri hadde satt sine ben på et etterutdanningskurs.

– Hvis det ikke hadde vært for disse unge, vakre kvinnene fra legemiddelindustrien som oppsøkte ham, ville han ennå diagnostisert naboen for tuberkulose ved å lukte på pusten og kanskje forskrevet litt kloramfenikol. Den oppsøkende aktiviteten gir disse legene en mulighet til å følge med på utviklingen, sa Joly.

Men spesialråden understreket sterkt at leger har en plikt til å sjekke flere kilder og ha informasjon fra andre steder enn de som har interesser i at en bruker medikamentet.

– Tvilen er det viktigste i legegjerningen. Se bare på østrogensaken – hvor mange var det ikke som sluttet eller unnlot å bruke østrogen i overgangsalderen da det kom en studie som konkluderte med at risikoen for kreft ble høyere? Hvor mange av dere leste mer om temaet, og hentet inn flere kilder før dere gjorde dere opp en mening? Først senere kom andre studier som viste at det ikke var så mye høyere relativ risiko, sa hun.

Enorm industri

Joly var også opptatt av at legene måtte være bevisste på at det er en enorm industri legemiddelproduzentene utgjør. – Det er anslått at de har ca. en trillion dollar i omsetning, mens hele verdens brutto nasjonalprodukt er på 60 trillioner, sa hun.

Joly fortalte hvor viktig det er med omdømmet til stjerneprodukter for flere av de store aktørene. Hun viste til at da Prozac gikk ut, gikk omsetning til Eli Lilly veldig ned.

Eva Joly mener at leger har plikt til å sjekke flere kilder. Foto Cecilie Bakken

– De store produsentene er interessert i sin omsetning, man kan ikke stole blindt på at informasjonen er objektiv, sa hun.

Korrupsjonsjegeren tok opp all korrupsjonen som foregår, og fortalte at en av hennes største skuffelser var da legemiddelfirmaet Pasteur ble tatt i korrupsjon for å få innpass i markedet i Nigeria.

– For å drive med korrupsjon, trenger du å ha svartepenger. Du trenger å disponere penger som ikke aksjonærer ser noe til, som ikke skattevesen og andre ser. Du må for eksempel ha truster i skatteparadis. En tredel av verdensøkonomien styres fra slike steder, og det er direkte plyndring av statskassene, sa hun indignert.

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Foto © Ragnhild Hestmark/Santitas

Sliten?

Å være lege kan være vanskelig og arbeidet byr på spesielle påkjenninger. Legeforeningen har oppnevnt leger i alle fylker med funksjon som støttekolleger.

Les mer om ordningen på www.legeforeningen.no/kollegahjelp

